

Zápis do kroniky obce

SLOVENSKÝ PRAVNO

za rok 1996

Kronikárka: Ružena Bohačíková

Počet strán: 17

1996

Sociálne
pomery

K 31. decembru je v našej obci 937 obyvateľov. Počas roka sa narodilo 5 chlapcov a 4 dievčatá. Zomrelo 6 žien vo veku 66, 67, 69, 74, 86 a 91 rokov a 4 muži vo veku 12, 44, 69 a 76 rokov. 12-ročný chlapec sa utopil 1. júna v rybníku za Ivančinou, kde sa kúpal s 13-ročným bratom a s 3 kamarátmi. Počas roka sa odstahovalo 11 občanov a pristahovali sa 7.

Zbor pre občianske záležitosti vykonal 5 sobášov a v kostole bolo sobášených ďalších 5 párov podľa cirkevných obradov. Všetky novonarodené deti boli v obradnej sieni obecného úradu uvítané do života a pri tej príležitosti dostali detskú vkladnú knižku so sumou 200.-Sk. Členovia Zboru pre občianske záležitosti v októbri v Mesiáci úcty k starším navštívili 104 občanov /od 65 rokov vyššie/ a odovzdali im poukážku na nákup tovaru v predajni textilu v hodnote 50.-Sk. Najstaršou občiankou našej obce je Anna Balogová, ktorá sa v tomto roku dožila krásnych 95 rokov.

Obecný
úrad

Hneď zjara sa pokračovalo s výstavbou plynovodu v obci. Výkopy a položenie potrubia do nich robili pracovníci Prezádzkárne obecného úradu v Slovenskom Pravne. Odbornú prácu vykonávali pracovníci Stredoslovenských stavieb - akciová spoločnosť zo Žiliny. 18. október je prvý deň kúrenia plynom v našej obci, a to v 2 domácnostach u Ivana Kardoša a Samuela Bodu. K 18. októbru bolo podaných 44 žiadostí na plynomery, teda zapojenie domácností na plyn a 5. novembra je už 80 domácností a budova Jednoty v Novej kolónii napojených na plyn.

V tomto roku bolo preinvestovaných 8 087 000.-Sk. 5 317 000.-Sk poskytol Slovenský plynárenský podnik Gazing Žilina, 1 800 000.-Sk bola dotácia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a 970 000.-Sk z rozpočtu nášho

obecného úradu. Regulačka plynu bola postavená na pozemku Vladimíra Bargara, ktorý potrebnú časť pôdy obci daroval.

28. novembra bol plynovod kolaudovaný zhruba v 3/4 obce a bezplatne prevedený štátному podniku - Slovenský plynárenský priemysel Bratislav~~a~~, závod Prievidza. Tento podnik sa bude starat o opravy a celá stavba bude pod jeho kontrolou.

V roku 1968 naša občianka Jozefína Ševčíková sa ilegálne odstahovala do USA, preto polovicu rodinného domu, v ktorom bývala s manželom a deťmi, skonfiškoval štát. Tohto roku túto polovicu domu odkúpila od obecného úradu jej dcéra Magdaléna Beňová za 16 307.-Sk. Doteraz platila za ňu nájomné, lebo nepretržite tam bývala.

V tomto roku sa v našej obci nezačal stavať ani jeden rodinný dom.

Demokratická
únia žien

Koncom februára usporiadali členky miestnej organizácie Demokratickej únie žien posedenie s dôchodcami v ich klube. Prišlo ich okolo 40 a ženy im predviedli fašiangovú scénku, čo sa im veľmi páčilo. Starosta obce Dušan Blaško im podakoval za doterajšiu prácu a besedoval s nimi o rôznych problémoch, hlavne o plynifikácii. Dôchodcovia pripravili pohostenie a ani o spev nebola nádza.

8. marec, teda Medzinárodný deň žien oslavili v cukrárni pri malom občerstvení a prednáške ženskej lekárky MUDr. Pavlíkovej na tému klimaktérium.

Koncom marca navštívili Domov dôchodcov v Turčianskych Tepliciach, kde jeho obyvateľom predviedli program Zvyklosti svadby.

V apríli pri oslavách oslobodenia obce na námestí zaspieval spevokol žien 2 piesne. Spievali vždy aj pri uvítaniach novorodencov do života, pri občianskych sobášoch a na

všetkých pohreboch. Tiež v Jasenovom 7. septembra na tanečnej zábave, ktorú pôriadal Obecný úrad Jasenovo pre pracovníkov obecných úradov z Brieštia, Rudna, Liešna, Kal'amenovej, Budiša a Slovenského Pravna. Ženy tam okrem spevu zahrali aj zaujímavú žartovnú scénku Vinšovačka na Annu.

23. júna sa členky spevokolu doplnené 7 mužmi / spolu 17/ zúčastnili Turčianskych folklórnych slávností v Blatnici. Vyšlo im krásne počasie a mali obrovský kultúrny zážitok.

Obecný úrad poskytol Demokratickej únii žien zadarmo autobus na usporiadanie zájazdu 24. augusta. Plný autobus žien a detí navštívil Čičmany, drevený Betlehem vyrezávaný ľudovým umelcom v Rajeckej Lesnej a kúpele Rajecké Teplice.

V lete ženy zorganizovali brigádu a urobili veľké upratovanie v Dome smútku.

Svadobka stále funguje a rôzny riad odtial' si občania vypožičiavajú už len na rodinné oslavy životných jubileí, lebo svadobné hostiny sa už vôbec nekonajú doma, ale vždy v reštaurácii. Už len názov tejto služby svedčí o tom, že kedysi to bolo ináč.

Požiarnici

Dobrovoľný požiarny zbor má 92 členov, z toho 15 žien. Ročné členské je 20.-Sk. Výbor tvorí 17 mužov a 2 ženy. Toho roku zasadali 5-krát, ale ani raz s plným počtom členov. Ani na 2 členských schôdzach neboli všetci členovia. Zato keď treba zasahovať pri požiari, je účasť dostatočná a veľmi rýchla. Napríklad, keď bol zapálený platák plne naložený slamou nedaleko materskej školy o 21. hodine, o 22. už bolo všetko uhasené. Druhýkrát zasahovali 19.apríla v Jasenovom, kde niekto zapálil suchú trávu. Oheň už olizoval lesný porast. Ani teraz neboli vinník zistený, a teda nemal kto byť potrestaný. Kedy si už ľudia konečne uvedomia, že vypalovať suchý porast je trestné a že

ohrozujú prírodu a niekedy aj seba, či svoj majetok?

Najviac práce mali 30.augusta, keď o 15.30 hodine sa prihnala búrka s lejakom a krupobitím / padal ľadovec v prie- mere až 2 cm/ . Leje takmer do 18.hodiny. Z hornej kolónie sa valí doslova rieka, pri zrkadle sa stáča k chodníku okolo Kar- došov a opäť jej tok sa valí po hlavnej ceste do dediny, zalievava dvory, pivnice až po učiteľskú bytovku. Naši požiarnici vy- šli hneď s 2 autami a čerpajú vodu. Vodu čerpajú aj fekálny voz zo štátnych majetkov, požiarne auto z Martina s dvoma po- mocnými čerpadlami a požiarne auto z Turčianskych Teplíc. Nikto si nepamätá, že by tu vôbec niekedy bola povodeň. Ďalšie dni poistovňa zisťovala rozsah škôd a 14 poisteným občanom škodu zaplatila. 11 domov poistených nebolo, preto im štát pri- spel na škody aspoň malou sumou, a to 12 000.-Sk. Boli rozdele- né obecným úradom a každý dostal rovnako. Obecný úrad dostal 4 600.-Sk na naftu a benzín, čo spotreboval do vozidiel pri odstraňovaní škôd po povodni.

Obecnému úradu záleží na dobrej pripravenosti požiar- nikov, preto zo svojich prostriedkov im kúpil batérie do obid- voch vozidiel, dve savice a lampáš pre prácu v noci, všetko za vyše 11 000.-Sk. Tiež platí elektrickú energiu, vývoz smeti, pohonné hmoty a základné poistenie, čo spolu v tomto roku bolo 15 455.-Sk.

V apríli požiarnici spolu s poslancami obecného úradu urobili preventívnu prehliadku v 286 obytných domoch a v 21 ma- lých prevádzkach. Zistené závady buď boli ihneď odstránené alebo boli nahlásené na obecný úrad a po odstránení skontrolované. Pred touto akciou odvysielali v miestnom rozhlase niekol'ko re- lácií, aby sa občania na to mohli pripraviť.

Aj tohto roku posledná sobota pred koncom fašiangov

bola rovnaká ako po iné roky a večeru pre prítomných tancachti-vých občanov v Sokolovni pomáhali pripraviť aj ženy požiarničky.

Polovníci

Počet členov Poľovníckeho združenia Holý vrch sa ne-zmenil. Aj 7-členný výbor ostal rovnaký. Celý rok sa polovníci starajú o zver a trávia krásne chvíle v prírode nielen pri lo-ve, ale aj pri pozorovaní zveri. V tomto roku ulovili 11 jeleňov, 11 jeleníc a 8 jelienčat. Srny, srnce a srnčatá ulovili po 5 kusoch, 1 diviaka, 1 divičicu, 6 lanštiskov a 10 diviačat. Okrem toho našli 1 diviaka zrazeného autom a 1 srnca na-šli uhynutého postrelením a už znehodnoteného. Najlepšieho jeleňa ulovil Libor Ličko starší. Mal bodovú hodnotu 181,18 CIC. Najlepšieho diviaka Ondrej Timko s bodovou hodnotou 115,90 CIC a najlepšieho srnca Jozef Felcan s bodovou hodnotou 88,17 CIC.

Poľovníci predali 1 320 kg zveriny a ostatnú si roz-delili medzi seba. Ulovili ešte 5 holubov hrivnákov, 6 kačíc divých, 8 líšok obyčajných, 3 jazvece, 3 straky, 7 sojok, 3 túlavé psy a 5 túlavých mačiek.

Aj v tomto roku v novembri urobili väčináciu líšok proti besnote roznesením väčínky v páchnucej hmote po revíri. Zdá sa, že je to naozaj účinné, lebo žiadna besná líška nebola ulovená.

Poľovnícke združenie uzavrelo s cestovnou kanceláriou Čierny medveď zmluvu na poplatkový odstrel jeleňa. Host z Ne-mecka v čase ruje aj prišiel, ale žialbohu ani po týždennom chodení so sprievodcom - našim polovníkom po revíri sa mu nepo-darilo uloviť kráľa našich lesov. A tak škoda pre združenie, le-bo žiadne korunky im z toho do pokladne nepribudli. Ale polov-níkovi z Horných Sálíb, z družobného poľovníckeho združenia sa podaril pekný úlovok jeleňa - 152,60 CIC. Naši polovníci na op-látku si mohli zastrieľať na hone u nich na drobnú zver - zajace, baženty.

Polovníci hovorili, že thoročná ruja bola veľmi zlá. Nikto sa nepamäta na takúto. Počasie bolo daždivé, jelene málo ručali a nebolo cítiť ani typický rujný pach. Preto sa aj veľmi ťažko hľadali kusy na odstrel.

Telovýchovná

S Telovýchovnou jednotou Sokol to ide stále dolu vodou. Keby nebolo obecného úradu, už by vari ani neexistovala. Tohto roku im obecný úrad zaplatil 15 000.- Sk za elektriku, 3 694.-Sk za vodu, kúpil dresy pre žiakov za 21 133.-Sk, za dopravu na zápasy dal 23 590.- Sk a na inú činnosť im dal do pokladne 7 000.-Sk.

V auguste športovci usporiadali na ihrisku priateľské futbalové stretnutie susedných obcí. Zvíťazili naši, na 2.mieste boli futbalisti z Rudna, na 3. z Brieštia a na 4. mieste z Jasenova. V okresnej súťaži naše futbalové mužstvo je stále na niektorom z troch miest odzadu.

Miestna ľudová

Knižný fond Miestnej ľudovej knižnice tvorí 4 145 kníh, z čoho je 883 náučnej literatúry a 1 820 krásnej pre dospelých, 105 náučnej a 1 337 krásnej literatúry pre deti. Tohto roku bolo kúpených 107 kníh za 10 318.- Sk z rozpočtu obecného úradu. Každý pondelok od 15. do 18.hodiny je knižnica otvorená. V tomto roku ju navštívalo 90 čitateľov, z toho 47 detí do 14 rokov. Vypožičali si 4 151 kníh, a to 341 náučnej a 2 284 krásnej pre dospelých a 175 náučnej a 1 351 krásnej pre deti.

Slovenský

Dobrovoľná humanitná organizácia Slovenský Červený Kríž združuje v našej obci 130 členov. Činnosť riadi 11-členný výbor. 14.marca a 5.novembra zorganizovali 35 bezpríspevkových darcov krvi. Osobitným autobusom boli odvezení na transfúznú stanicu v Martine, kde po vyšetrení každému krv odobrali. Po návrate ich čakalo občerstvenie, ktoré im prichystali členky Červeného kríža. Na prípravu jedla im peniaze poskytol aj obec-

ný úrad. V miestnom rozhlase im za tento humánny čin podakovali a zahrali niekoľko piesní.

V letných mesiacoch odvysielali v miestnom rozhlase niekoľko relácií na rôzne zdravotno-výchovné témy. Na dvoch členských schôdzach si vypočuli prednášku našej lekárky MUDr. Galčíkovej spojenú s besedou.

V decembri navštívili členky výboru Katku Zelenkovú, členku výboru, ktorá po 15-ročnom manželstve sa konečne stala mamičkou zdravého dievčatka a zablahoželeli jej.

Základná škola Školský rok 1996/97 sa začal 2. septembra v pondelok slávnostným nástupom na pergole školy. Otvorila ho pani Zdena Zuskinová, zástupkyňa riaditeľa školy. Slávnostný prejav mal riaditeľ školy Juraj Kamarýt a starosta obce Dušan Blaško. Báseň zarecitovala Monika Kalnická, žiačka 4.A triedy.

Do základnej školy chodí 217 žiakov, a to 108 dievčat a 109 chlapcov, z toho zo Slovenského Pravna je 102 žiakov. Do školskej jedálne na obed chodí 44 žiakov 1. - 4.ročníka, ktorí platia za obed 13.-Sk, 34 žiakov 5. - 8.ročníka, ktorí platia za obed 15.-Sk, 25 zamestnancov školy, ktorí platia tiež 15.-Sk za obed a 9 zamestnancov obecného úradu a pošty, ktorí za obed platia 34.-Sk.

Na základnej škole pôsobí 17 pedagogických pracovníkov a 6 prevádzkových pracovníkov. V školskej jedálni varia 2 kuchárky a Božena Beňová je vedúcou školskej jedálne aj v materskej škole.

Školský klub detí navštevuje 50 žiakov 1.až 5. ročníka v 2 oddeleniach.

Od 5. do 9. februára žiaci 7.ročníka absolvovali pod vedením učiteľov telesnej výchovy lyžiarsky výcvik na svahu po Strážou.

7.februára sa žiačky 5. a 6.ročníka zúčastnili okresného kola vo vybíjanej v Koščanoch nad Turcom a umiestnili sa na 3.mieste. Od 26.februára boli týždenné jarné prázdniny, ktoré vyzerali skôr ako zimné, lebo snehu bolo až-až.

V marci si zmerali svoje recitátorské schopnosti žiaci v školskom kole Hviezdoslavovho Kubína. V 1.kategórii v prednese poézie zvíťazila Monika Kalnická, v 2.kategórii Martina Brngalová a v 3.kategórii v prednese prózy zvíťazila Lívia Ďuricová. V obvodnom kole v Turčianskych Tepliciach sa Kalnická aj Brngalová umiestnili na 1. mieste a postúpili do okresného kola v Martine, kde sa Monika Kalnická, žiačka 3.rieď umiestnila na 3.mieste.

V apríli do školy prišiel ľudový umelec Anton Budinský z Očovej a žiakom predstavil tradičné ľudové nástroje - fujaru, roh, píštalku, citaru, gajdy, harmoniku a ukázal im, že hrať sa dá aj na trubici z vysávača.

9.mája boli žiaci 6. a 8. ročníka s učiteľmi Benákom a Gollubičom na zemepisnej vychádzke pri Šútovskom vodopáde v Národnom parku Malá Fatra. 23.mája žiaci 7. a 8.ročníka pod vedením pani učiteľky Vlasovej boli na literárno-dejepisnej exkurzii v Martine na národnom cintoríne, v Matici slovenskej, v Mošovciach a v Rakši. 30.mája piataci a šiestaci boli so svojimi triednymi učiteľmi Benákom a Vlasovou na celodennom výlete v Žiline a na Orave.

1.jún Medzinárodný deň detí oslavili naši žiaci so svojimi učiteľmi pobytom v prírode pri opekaní slaninky a rôznych hráč. 19.júna boli siedmaci na celodennom výlete na Oravskej priehrade, na Oravskom hrade a vystúpili na Chleb v Malej Fatre.

Žiaci 1. až 4.ročníka v rámci školského výletu boli

vo Zvolene na vystúpení Detskej ľadovej revue z Prahy. Prvýkrát v živote videli tento druh umenia a veľmi sa im to páčilo. Po skončení programu navštívili so svojimi triednymi učiteľkami ešte Zvolenský zámok a Banskú Bystricu.

28.júna sa slávnostným zhromaždením na pergole školy ukončil školský rok 1995/96, kde riaditeľ školy Mgr.Juraj Kamarýt po udelení pochvál jednotlivcom za výborný prospech a správanie a reprezentáciu školy v rôznych súťažiach, udelil žiakom 8.ročníka verejné pokarhanie za vandalizmus. Chlapci tejto triedy úmyselne poškodili drahé audiovizuálne pomôcky v učebni hudobnej výchovy a v učebni s premietacím prístrojom. Žiaci spôsobenú škodu nahradili len čiastočne.

Školskú dochádzku na našej škole skončilo 23 žiakov. 7 odišli študovať na stredné školy s maturitou a 16 na odborné učilištia.

19.septembra chlapci 5. až 8.ročníka mali turnaj v stolnom tenise a víťazom sa stal Miroslav Vereš zo 6.triedy. Z príležitosti Dňa športu sa 10.októbra uskutočnil pretek v hode granátom na cieľ pre žiakov 3. až 8.ročníka.

V októbri boli žiaci 1. až 4.ročníka na divadelnom predstavení Smely zajko v Turčianskych Tepliciach, kde hralo divadlo zo Žiliny. Žiaci 5. až 8.ročníka boli v novembri na predstavení činohry zo Zvolena s hrou Inkognito,tiež v Turčianskych Tepliciach.

6.decembra rodičia a učitelia zorganizovali Mikulášsku besiedku pre všetkých žiakov v telocvični školy pri vianočnom stromčeku. Po kultúrnom programe detí a po rozdaní darčekov sa začala diskotéka pri repreprodukovanej hudbe, ktorá trvala dve hodiny.

12.decembra sa pani učiteľka Leporisová a 2 ôsmačky

obliekli za Lucie, pochodili po všetkých triedach a ukázali niekdajšie ľudové zvyky na Luciu - vymetanie všetkých kútov husím krídlom a vyháňanie zlých dušov cesnákom. Deťom sa to páčilo a podaktori menší boli z Lucií aj riadne vystrašení.

Základná škola od 1. júla patrí pod vedenie novovzniknutého okresu Turčianske Teplice. Jej najbližší nadriadený orgán je Okresný úrad - odbor školstva v Turčianskych Tepliciach.

Materská škola Materskú školu navštevovalo 53 detí. O ich zdravý telесný a duševný vývoj sa starajú 3 učiteľky a riaditeľka Anna Jesenská. O dobrú stravu a čistotu ďalšie 3 pracovníčky. Návštavnosť bola dobrá, len málo detí bolo chorých. Mesačne platia rodičia za 1 dieťa na prevádzku školy 225.- Sk. Za desiatu platili v tomto roku 4.- Sk, za obed 11.-Sk a za olovrant 3.- Sk. Dospelí si môžu predplácať len obed za 15.-Sk. Takmer celý rok tu varili obedy aj pre 11 detí a 2 učiteľky z materskej školy z Budiša. Chodilo po ne auto z plničky minerálnej vody, keď prišli po obedy na štátne majetky pre svojich zamestnancov.

Z príležitosti Medzinárodného dňa detí usporiadali športový deň s malými odmenami pre víťazov. Boli tiež na divadelnom predstavení v Turčianskych Tepliciach a budúci prváci sa v júni boli oboznámiť so základnou školou. Učiteľky nacvičili kultúrny program na akcie Zboru pre občianske záležitosti, na oslavu Dňa matiek a na vianočnú besiedku pri stromčeku. Rodičia pomáhajú materskej škole tým, že opravia pokazené hračky, pomôžu pri výzdobe interiéru, či donesú papier na kreslenie. V septembri odišlo do 1.ročníka základnej školy 16 detí.

Klub dôchodcov Dôchodcovia aj tohto roku sa radi schádzali vo svojom klube, kde vždy strávia príjemné chvíle v spoločnosti svojich priateľov. Skoro každé narodeniny aj meniny oslavili spoľne. Aj posledné fašiangy oslavovali v klube pri pampúchoch,

káve a čaji. Aj na Veľkú noc sa zišli v klube, kde si urobili patričnú výzdobu. Vianoce si tiež okrem domáčich pripravili aj klubové.

27.apríla zomrela 66-ročná Anna Uhliariková, zakladateľka klubu. 21.novembra si pripomenuli ročné výročie úmrtia svojho člena Miroslava Simonidesa, ktorý ako 61-ročný náhle zomrel na zlyhanie srdca. Bol to dlhoročný predseda Zboru pre občianske záležitosti.

Štátne majetky 30.októbra bola zo Semenárskeho štátneho majetku vytvorená spoločnosť s ručením obmedzeným pod názvom NOE. Teda aj Hospodárstvo Slovenské Pravno patrí tejto spoločnosti. Riaditeľom NOE je Ing.Branislav Roháčik. Ďalší majitelia sú MVDr. Jiří Schenk a Michal Mandrij. Tu hospodárieli na rovnakej výmere ako v minulom roku. Na začiatku roka malo Hospodárstvo Slovenské Pravno 85 zamestnancov a ku koncu roka 71, lebo 3 odišli na starobný a 1 na invalidný dôchodok a s 10 zamestnancami bol rozviazaný pracovný pomer.

V tomto roku chovali 273 kráv, od ktorých nadobili 725 290 litrov mlieka, 221 jalovíc, 196 teliat, 106 kusov hovädzieho dobytka na mäso, 73 prasníc, 4 kance a 169 prasiatok. 600 kusov ošípaných dochovali na mäso a od mája chovali 2 072 moriek na výkrm.

Pšenicu pestovali na 305 ha a dosiahli priemerný hektárový výnos 22 q, jačmeň ozimný na 20 ha s výnosom 26,6 q, jačmeň jarný na 290 ha s výnosom 15,7 q z ha, horčicové semeno na 16 ha s výnosom 10,8 q a zemiaky na 80 ha s výnosom 100q z ha. Prvýkrát pestovali cukrovú repu na 10 ha a dosiahli hektárový výnos 365 q a cukornatosť 15,98.

Zdravotníctvo V tomto roku sa v zubnej ambulancii ordinovalo len od júna a len 2-krát v týždni. Detská lekárka ordinovala denne

Rôzne 4 hodiny. Lekárka pre dospelých MUDr. Galčíková a gynekologička MUDr. Pavlíková ordinovali denne 8 hodín.

Okresný úrad práce má v tomto roku z našej obce evidovaných 42 nezamestnaných.

Strelecké preteky 14.apríla na námestí sú oslavu 51.výročia oslobodenia našej obce rumunskými vojskami. Príhovor, ktorý počuť aj v miestnom rozhlase má starosta obce Dušan Blaško. Veniec k pomníku padlých urobili a položili členky Zväzu protifašistických bojovníkov. Potom boli občania pozvaní na strelecké preteky o Putovný pohár Slovenského Pravna, ktorý vyhralo družstvo u Turian.

Sochy zo snehu 15.apríla sa naše strelecké držstvo zúčastnilo v Jazernici streleckých pretekov o Putovný veľkonočný pohár. Z 15 zúčastnených družstiev naši obsadili 2.miesto. V hodnotení jednotlivcov bol Ľubomír Hrúz na 3. a Emil Páleš na 4.mieste.

24.februára bol krásny slnečný deň a vyše pol metra čerstvého snehu. Pri teplote málo pod nulou bol ľahko tvarovateľný a moji dva synovia 29-ročný Roman a 25-ročný Tomáš sa s ním začali "hrať". Kopili sneh nielen rukami, ale aj lopatami a modelovali. Najprv kráľa so žezlom a jablkom, s fúzmi a brádou a kráľovskou korunou. No aký by to bol kráľ bez dvorného šaša, preto ho vymodelovali po jeho pravici so šašovskou čiapkou a riadne dlhým jazykom . Veľký nos svedčí o jeho inteligencii. Aby im nebolo smutno, pribudla k ním aj kráľovná, ktorú už nestačili úplne dotvoriť, lebo ich zastihla tma. Toto súsošie chodili ešte v noci obdivovať účastníci fašiangovej zábavy v Sokolovni a celú nedelu sa tu vystriedalo desiatky obdivovateľov. V pondelok k našej záhrade prichádzali celé triedy. Donieslo sa to až do uší redaktora Nového života Turca, takže článok aj s fotografiou bol v ich novinách. /viď dokumentáciu ku kronike/

Deň
matiek

19.mája o 14.hodine usporiadal Obecný úrad a Demokratická únia žien oslavu Dňa matiek v Sokolovni. Veľmi milý kultúrny program mali deti z materskej a základnej školy. Spevokol žien tiež prispel do programu. Príhovor k ženám - matkám mal starosta obce Dušan Blaško. Po skončení slávnostnej časti bolo podávané občerstvenie /káva, slané tyčinky,zákusok/ a hneď sa rozprúdila zábava s diskdžokejom Milanom Žilom.

Stretnutie
s medveďom

Že v našich lesoch nie je núdza o medveďa hnedého /Ursus arctos/ svedčí aj príhoda z 30.mája. Dušan Pšenčík sa vybral na májovky na Brieštanské lazy a vyrušil medvedicu s mláďatom pri hodovaní na jelenici. Keďže bol blízko, vyrútila sa naňho, ale výkriku, ktorý nielen prekvapený ale aj vydesený Dušan vydal, sa možno zlakla alebo si pomyslela, že ho už dosť vytrestala za jeho "opovážlivosť", na moment zastala, obrátila sa a rovnako rýchlo bežala k svojmu potomkovi. Ten stál bezradný a nechápal, čo to jeho mama vyčíňa. Dušan Pšenčík sa takisto obrátil, lenže opačným smerom a upaloval preč. V ten deň z májoviek už nič nebolo. / viď dokumentáciu/

V máji nás, teda rodinu Bohačíkových navštívil redaktor Nového života Turca, aby napísal o našich neobyčajných chovancoch - orol skalný /Aquila chrysaëtos/ a medvedík čistotný /Procyon lotor/. Článok z novín je uložený v dokumentácii ku kronike. Deti v Slovenskom Pravne majú výhodu oproti iným, lebo "dôverne" a zblízka poznajú obidvoch zástupcov živočíšnej ríše a kedykolvek ich opakovane môžu navštíviť, čo aj radi robia.

3. a 4. augusta boli v skanzene v Martine Matičné dni. Na prvý deň bol pozvaný aj náš ľudový umelec Dušan Pšenčík, ktorý oblečený v ľudovom króji predvádzal svoje výrobky /fujary, písťaly, tepané kovové pracky a náramky/ a hrou na fujaru a písťaly tešil prítomných. Veľký obdiv vzbudzoval jeho výrobok -

najväčšia fujara na svete dlhá 288 cm.

Na Matičné dni bol pozvaný aj Ladislav Bohačík so svojim sokoliarsky cvičeným orlom skalným. Po celý deň mal orol veľa obdivovateľov, ktorí kladli veľa otázok týkajúcich sa spôsobu života, potravy, lovu, dĺžky života a mnoho iných. Aj predsedu Matice slovenskej Jozef Markuš so svojou manželkou a sprievodom strávil dobrú štvrtinu pri orlovi a na všeličo sa vypytoval. Orol nemohol ani na chvíľu ostať sám, preto keď manžel musel odísť, prevzala som nášho Šacha ja a tiež odpovedala na zvedavé otázky.

Oslavy

28.augusta o 18.hodine sa konali na námestí oslavu 52.výročia Slovenského národného povstania. Zaznala hymna, báseň, prejav starostu obce, prejav priameho účastníka Jozefa Sliačana a piesne spevokolu žien. Členovia Zväzu prštifašistických bojovníkov položili veniec k pomníku padlých.

29.júna o 19.hodine vystúpili v Sokolovni so svojim hudobno-speváckym programom súrodenci Jendruchovci. Prišlo sa na nich pozrieť okolo 200 divákov. Vstupné pre deti bolo 5.-Sk a pre dospelých 10.-Sk.

Rapkáč

s klepáčom

Od večernej pobožnosti na Zelený štvrtok až do pobožnosti vzkriesenia na Bielu sobotu sa nesmú v katolickom kostole používať zvony. Hovorí sa, že sú zaviazané. Preto sa niekedy používal rapkáč s klepáčom. Tento drevený hudobný nástroj je vo zvonici katolického kostola, ale je pokazený. Náš ľudový umelec Dušan Pšenčík urobil podľa neho nový. Prejavilo oň záujem Etnografické hudobné múzeum v Dolnej Krupej, kde je uložený. Vyrobil aj ďalší rapkáč s klepáčom, ktorý je v stálej expozícii Národopisného múzea v Martine.

Od marca toho roku sa už u nás železo nevykupuje, hoci v roku 1995 Kovotrans Prievidza, ktorý mal priestor na výkup

prenajatý od obecného úradu, vykúpil obrovské množstvo železného šrotu a takto pomohol vyčistiť nejedno priestranstvo aspoň od časti odpadu. Nefunguje ani výkup skla a plastov.

Zvyky

Pred Vianocami mnohí naši občania pečú sladké vianočné oblátky pomocou elektrických "klieští" či "želiez". Je to pradávny zvyk, lenže niekedy sa používali kliešte zohrievané na priamom plameni zo sporáka. Dnes je pečenie oblátok oveľa jednoduchšie, ale tiež zdľahové. Kliešte /niekto ich nazýva železá/sú vlastne dve kovové rovné plochy, z ktorých jedna je zdobená nejakým vianočným motívom tak, že je tam asi milimetrová ryha. Obidve plochy sú rovnako vyhrievané. Na ne sa naleje cesto, pomaličky sa stláča až je tenké ako papier a po upečení sa rýchlo stočí na drevenú palicu - valček a zosunie sa ihneď dolu. Je to vianočná trubička. Keď sa rýchlo po upečení dá na rovnú plochu a pritlačí lopárikom, je z toho rovná oblátka. Recept na vianočné oblátky: 1 liter mlieka, 1/2 kg hladkej múky, 2 žltka, 2 vrecúška vanilkového cukru, 1/4 kg práškového cukru, 2 lyžice medu a 3 lyžice roztopeného masla. Všetko je treba dohladka vymiešať a môže sa piecť.

Hubertská svätá omša

Poľovnícka sezóna vrcholí v čase jelenej ruje. Cestovná kancelária Čierny medveď zaistila v hoteli v Rudne ubytovanie a polovačku na jelene mnohým poľovníkom z Nemecka aj Rakúska. Toho roku majiteľ hotela Čierny medveď v Rudne H.J.Schönert a vedúci cestovnej kancelárie Ing.A.Agricola zorganizovali ešte niečo naviac. Pozvali deväťčlenný súbor hudobníkov z Nemecka, medzi ktorými bol majster Nemecka v hre na lesný roh. 22. septembra zazneli tóny ich lesných rohov v katolickom kostole u nás, kde sa konala Hubertská svätá omša. Celebroval ju katolický kňaz Ján Gál. Privítal hostí z Nemecka a prítomným vysvetlil, že svätý Hubert je patrón poľovníkov a oni ho prosia o úspešný

lov a šťastný návrat z neho. V krajinách západnej Európy je tradícia Hubertských svätých omší už stáročná, kde sa jej polovníci zúčastňujú často so psami, dravými vtákmi, ba aj s koňmi. U nás poľovnícke prostredie vytvorili smrečky, čečina, parožie jeleňa pred oltárom a sokoliarsky cvičený orol skalný so svojim chovateľom Ladislavom Bohačíkom. Všetko vytváralo v kostole zo 14. storočia slávnostnú a zvláštnu atmosféru korunovanú koncertom hudobníkov oblečených v bavorských krojoch. Bol to nielen náboženský, ale aj neobyčajný kultúrny zážitok.

Vandalizmus

Z 5. na 6. novembra bola naša pošta navštívená peňazí-
chtivými "odborníkmi". Neboli to vlastne zlodeji, lebo nič ne-
ukradli. Narobili však značnú hmotnú škodu. Po odpojení signa-
lizačného zariadenia rozbili dvere a nič iné ich nezaujímal
len peniaze. Celý čas strávený na pošte venovali trezoru, ktor-
ý poškodili, ale námahali sa zbytočne. Trezor odolal ažiadne
peniaze si neodniesli. Podľa kriminálnej polície na pošte sa
"námahali" asi od 10.30 do 4. hodiny.

Príroda

Orol krikľavý /*Aquila pomarina*/ hniezdiaci v Trhanov-
skej doline vyviedol jedno mláďa. Výr skalný /*Bubo bubo*/ hniez-
diaci na Sokole vyviedol tiež jedno mláďa. Obidve mláďatá boli
okrúžkované mojim manželom Ladislavom Bohačíkom. Bocian biely
/*Ciconia ciconia*/ z hniezda na kaštieli vyviedol 3 mláďatá.
Tie okrúžkované neboli.

Počasie

Hodinu pred polnocou začalo snežiť, takže nový rok
1996 vítame na čerstvej snehovej prikrývke. Toho roku si deti
cez prázdniny užili snehu až-až. Ešte aj cez jarné prázdniny
sa lyžovali a sánkovali. Až do konca marca bola pekná zima.
V apríli sa zrazu oteplilo a 5. až 7. apríla cez Veľkú noc je
až +20 stupňov Celzia. Také teplo netrvalo dlho. 13.apríla je
opäť zima. Pri -4 stupňoch celý deň sneží a 14. ráno vyzerá,

že sa blížia Vianoce. Na ďalší deň sa zase oteplilo, bolo nad nulou a sneh sa topí. 1.máj bol krásny slnečný a 7. mája bolo už +20. 19.mája až +27. Až do konca mája je leto, ktoré pokračuje aj v júni. Napríklad 10.júna bolo +32 stupňov, 11.júna +30 stupňov. 16.júna sa zrazu ochladilo na +15, 24.lent +9. Začalo pršať a bolo chladno a daždivo až do konca júla. Druhý prázdninový mesiac je konečne teplý. Len letné búrky sem-tam prerušili tok tepla. 2.september - začiatok školského roka je pri vytrvalom lejáku a ochladení na +7stupňov. Prší každý deň až do 26.septembra. Nedalo sa vôbec ísť do pola. 27.septembra nepršalo, ale 28. zase dážď. 29. dokonca svietilo slniečko, ale 30.septembra zase leje. Až v októbri sa počasie akosi umúdrilo. Vyberajú sa zemiaky a robia sa ďalšie práce na poli a v záhrade. November je takmer celý teplý. Žiadny Martin na bielom koni neprišiel, lebo bolo +16 stupňov. Až 26.novembra bolo -2 stupne. Teplota až do decembra bola stále blízko nuly. 20.decembra začalo snežiť pri teplote okolo nuly. 22. snežilo s daždom. Postupne to prechádzalo do sneženia a nasnežilo zo 3 cm. 23.decembra ráno zrazu bolo -9, ale 24. na Štedrý deň +12 stupňov. 26. zase celý deň -11 stupňov a fúka silný vietor, ktorý aj z toho mala snehu narobil záveje. Rýchle ochladzovanie pokračovalo a 27.decembra už bolo -18 stupňov. Napadlo snehu a príroda je ako v najkrajšej zimnej reklame, no rozprávka. Všetko je zasypané bielou nádherou, zaliaté slnkom a mráz je taký až praští. Napríklad 28.decembra ráno je -22 a najteplejšie je o 14.hodine, keď je -13 stupňov. Každý deň do konca roka je rovnako mrazivý.

Zápis do kroniky bol prerokovaný
a schválený na Obecnej rade v Slo-
venskom Pravne dňa 8.októbra 1997.